

сутність теми і бути логічно послідовними. Основні структурні елементи реферату: титульна сторінка, зміст, перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за потреби), вступ, основна частина, висновки і пропозиції, список використаної літератури.

Матеріал реферату необхідно викладати послідовно, взаємопов'язуючи окремі частини. Тема має бути повністю розкрита. Для цього значну увагу слід приділити теоретичним і методичним розробкам, розглянути й творчо осмислити відповідну наукову літературу та періодичні видання, визначити власне ставлення до дискусійних питань. На основі аналізу емпіричних або звітних даних, особистих вражень та узагальнень потрібно зробити висновки, висвітлити досягнуті успіхи, вказати на існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливості подальшого поліпшення об'єкта дослідження.

Текст реферату повинен супроводжуватись ілюстраціями (схемами, графіками) і таблицями. Кількість ілюстрацій і таблиць має бути достатньою для того, щоб текст був зрозумілий і конкретний.

Таким чином, самостійна робота студентів сприяє формуванню самостійності, ініціативності, дисциплінованості, точності, відповідальності, необхідних майбутньому фахівцю у навчанні і професійній діяльності. Вона є завершальним етапом розв'язання навчально-пізнавальних завдань, які розглядалися на лекціях, семінарах та практичних заняттях. Адже знання можна вважати надбанням студента тільки за умови, що він приклав для їх здобуття свої розумові і практичні зусилля.

#### **Перелік посилань:**

1. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 2-е вид., доп. – К.: Академвидав. – 2010. – С. 148-159.

2. Бойко Я. Організація самостійної роботи студентів у вищих педагогічних навчальних закладах / Я. Бойко // Рідна школа. – 2009. – № 10. – С. 19-23.

## **НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

*Р.В. Яковенко, канд. екон. наук, доцент*

*Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький*

У сучасних умовах найвагомішою роллю індивідуальної роботи студентів виступає діяльність студентів у сфері наукового пошуку. Науково-дослідна робота студентів дедалі більше набуває свого виховного та світоглядного значення, особливо на тлі загальної пасивності молоді, суспільного падіння рівня культури й обізнаності. Крім виховної функції, наукова робота студентів сприяє підвищенню мотивації навчального процесу, змінює профорієнтаційні пріоритети особистості, примушує студентів поглянути на навчання з іншого боку.

Формування сучасного конкурентоспроможного об'єкта та суб'єкта ринку праці вимагає значних зусиль, матеріальних витрат та його власного бажання із відповідним сприянням особистому саморозвитку. Інтелектуальне зростання сучасної молоді має відбуватись шляхом розширення особистих спроможностей до самозростання, вміння аналізувати та використовувати наявну інформацію, яка має необмежений і дедалі більше зростаючий характер. При цьому однією з функцій людини, що опрацьовує великі масиви інформації має бути здатність критичної оцінки та визначення її вірогідності, що можливо лише за умов наявності великого обсягу нагромаджених знань, володіння аналітичними основами.

Метою наукової роботи студентів є розвиток інтелектуально-аналітичних здібностей індивіда, створення передумов для подальшої наукової діяльності особистості, як одного з гарантів якісного написання та захисту дипломної роботи. Дипломна або кваліфікаційна робота може стати основою подальшої наукової роботи, бізнес-плану, регіональної чи національної програми соціально-економічного розвитку. Тому від її якості може залежати не лише отримання диплому, а й перспективи подальшого наукового та матеріального зростання студента.

Наукова робота має приділяти увагу не лише фундаментальним дослідженням, а й спрямовуватись на поліпшення роботи конкретного підприємства, галузі чи регіону. Таким чином, студент під час навчання забезпечуватиме себе майбутнім робочим місцем, буде спроможний впливати на розмір своєї заробітної плати, ще навіть не працюючи на підприємстві.

Об'єктивна необхідність науково-дослідної роботи студентів полягає у трансформації суспільної свідомості населення України, внаслідок переходу до ринкової системи господарювання, змін у підприємницькому секторі економіки та в системі ліберальних цінностей суспільства [1, с. 4-5]. Не менше значення відіграє й зміна установок структурного розвитку національної та світової еко-

номіки, надання пріоритетної уваги нематеріальному виробництву та розвитку людини у новій на-декономічній якості.

Залучення до наукової роботи якомога більшої кількості студентів спроможне зміцнювати соціальну структуру навчальних закладів, долати зайві протиріччя і суперечності в системі відносин «викладач-студент», сприяти з'ясуванню справжнього призначення слухача вищого навчального закладу, розкривати його приховані позитивні властивості, поліпшувати загальний психологічний клімат у навчальному середовищі, створювати якісно нові мотиви до процесу навчання.

Науково-дослідна робота студентів здійснюється у відповідності до навчальних планів спеціальностей, програм наукової роботи факультетів і кафедр, індивідуальних планів навантаження професорсько-викладацького складу [2, с. 131].

Науково-дослідна робота є одним із напрямів професійно-кваліфікаційної підготовки студентів вищих навчальних закладів, яка ставить перед собою такі взаємопов'язані та взаємозалежні цілі:

– формування альтернативних підходів до засвоєння і використання навчальних, наукових, аналітичних і прогностичних матеріалів, їх критичний аналіз та співставлення із практикою сьогодення;

– визначення особистого ставлення студента до певних проблем та аспектів господарського життя, які різною мірою розкриваються в навчальних планах;

– започаткування основ наукового аналізу, оволодіння відповідною методологією та інструментарієм, набуття та розвиток навичок роботи з науковою літературою, розуміння її градації;

– поєднання декількох методологічних підходів у процесі дослідження наукових проблем, які мають міждисциплінарний характер, застосування економічного інструментарію для розв'язання неекономічних проблем, як-то проблем соціального руху, правового розвитку, морально-етичних проблем, причин та наслідків формування і розвитку масової культури тощо;

– пошук та виокремлення частки студентів, що мають здібності до аналітичної роботи, залучення їх до кафедральних, університетських, регіональних, національних та міжнародних науково-дослідних програм. Створення відповідної мотиваційної бази;

– популяризація наукової діяльності університету і підвищення його рейтингу на різних рівнях з метою залучення додаткових абітурієнтів та підвищення конкурсу під час вступної кампанії;

– розвиток та зміцнення морально-етичних установок студента в процесі виконання ним науково-дослідної роботи.

#### **Перелік посилань:**

1. Яковенко Р. В. *Наукова робота студентів : методичні поради та рекомендації* / Роман Яковенко. – Кіровоград : ПiК, 2009. – 40 с.

2. Яковенко Р. В. *Організація наукової роботи студентів як елемент стратегії розвитку людського потенціалу* / Р. В. Яковенко // *Розвиток економічної думки : зб. наук. праць*. – 2012. – Вип. 5. – С. 128-138.